

Med FN på fem kontinenter

Anmeldelse:

- bog af Finn Reske-Nielsen & Bodil Knudsen
- Forlaget Frydenlund. 2016. 368 sider – 299,95 kr. hos boghandlerne.
- anmeldt af Mikael Bjerrum, har siden 1985 arbejdet i det internationale samarbejde, bl.a. i en periode som direktør i FN's Fødevarerprogram og i en årrække som generalsekretær i FN-forbundet
- note ved Jørgen Olsen.

På bagsiden fremhæves, at *"der ikke er tale om en systematisk gennemgang af FN's triumfer og fiaskoer, men snarere om en personlig beretning om, hvordan det var at være i FN's tjeneste i 36 år."* Og det er da også langt hen ad vejen tilfældet, dog helliges 50 sider en mere generel analyse af FN-systemets problemer og udfordringer.

Bogen er opbygget kronologisk, og for hvert udstationeringssted (Zambia, Schweiz, USA, Namibia, Papua Ny Guinea og Østtimor) beskriver de to personer hver for sig opholdet. Gennem alle de 36 år har det være Finn, der er blevet flyttet rundt til forskellige jobs, mens Bodil har være 'medfølgende hustru', men også selv har skabt egne arbejdsmuligheder de forskellige steder på kloden.

Bogen spænder således over perioden fra 1977, hvor Finn blev JPO (Junior Professional Officer) for FN's Flygtningeorganisation (UNHCR) i Zambia til 2013, hvor han havde titel af ASG (Assistant Secretary General – den højeste position en dansker har oppebåret i FN-systemet) med overordnet ansvar for FN's indsats i Østtimor.

Kapitlerne, hvor Finn beskriver sine forskellige arbejdsopgaver på de forskellige steder i verden, og Bodil samtidig fortæller om udfordringer for skolegang for deres to drenge og andre familiemæssige forhold samtidig med en evig kamp for at finde et relevant lønarbejde, forekommer at være rimeligt private optegnelser.

Som det hedder i forordet: *"Venner og bekendte, som vi har delt erfaringer og anekdoter med, opfordrede os ... til at skrive det hele sammen og få det udgivet på det danske marked."* Og beretningerne fremstår som en slags personlige erindringer over et langt arbejdsliv i FN's tjeneste.

Det er ikke uinteressant at læse om Finns første oplevelser på FN's kontor i Lusaka eller en årrække hos UNDP i New York, men der er tale om spredte betragtninger om små sejre og nederlag samt om forskellige kollegers uduelighed eller det modsatte.

Bodils fortællinger om at få familielivet til at hænge sammen og om de forskellige initiativer, hun tager (bl.a. med at etablere en international skole i Namibia) er sympatiske på samme måde som en venskabelig beretning i venners lag over et glas vin.

Der mangler i disse kapitler nogle overordnede betragtninger, f.eks. ville nogle håndfaste udsagn og analyser om den meget spændende afkoloniseringsperiode, som bl.a. involverede en række afrikanske befrielsesbevægelser, have været meget velkomne – ikke mindst hvordan FN spillede en afgørende rolle. Finn antyder en række tiltag, som blev gjort (og som han selv var en del af); men en mere sammenhængende fremstilling ville have været spændende.

Bogen løfter sig gevaldigt, når det drejer sig om de to kapitler om Østtimor, hvor familien opholdt sig fra hhv. 1999-2002 og 2006-2013. Her kommer man langt ned under overfladen, og de politiske og sociale spændinger bliver beskrevet som sjældent før set, når det gælder den seneste historie for dette lille asiatiske land.

Ikke mindst er overvejelserne om FN's involvering vis-a-vis den (eller de – for der er mere end én) nationale dagsorden meget interessant.

(fortsættes side 6)

I kapitlet om Laos findes dette billede med teksten
 ”Ud over lektiehjælp fik vi også lejlighed til en tur til tandlægen i Thailand.
 Her er jeg sammen med munkene Phet og Enh samt den lille novice Nin”
 (foto: Bodil Knudsen & Finn Reske-Nielsen)

Med FN på fem kontinenter

(fortsat fra side 5)

Hvor går grænserne mellem 'ikke-indblanding i nationale affærer' og den internationale målsætning om demokratisk og menneskerettigheder?

Her er Finn på sin virkelige hjemmebane, og ud over den intense beskrivelse af udviklingen i Østtimor er der mange mere overordnede betragtninger om forholdet mellem et fattigt og konfliktfyldt lands nødvendige prioriteringer og FN's generelle målsætninger.

I en særlig 2. del af bogen bruger Finn 50 sider på betragtninger over FN-systemets fejl, mangler og muligheder – og det er afgjort den mest spændende del af bogen.

Med udgangspunkt i egne erfaringer stiller forfatteren en lang række spørgsmål om sammenhængen mellem FN's fredsbevarende operationer og udviklingsarbejde, om forholdet mellem internationale og lokalt ansatte, om koordinationen af de mange forskelligartede indsatser fra FN's programmer og særorganisationer og om fremtidens FN-indsatser.

I kapitlet om Namibia findes dette billede med teksten
 ”Jeg var glad for at have mulighed for at takke Nahas Angula¹
 for mange års godt samarbejde, da vi besøgte Namibia i november 2014”
 (foto: Bodil Knudsen & Finn Reske-Nielsen)

Her er der stof til mange diskussioner, også om Danmarks pauvre indsats i de senere år. Der er konkrete forslag, som i nogen grad synes at modsige sig selv: F.eks. foreslås det at satse mere på lokalt ansatte og mindre på internationale FN-folk, men samtidig påpeges hvor få kvalificerede personer, der findes lokalt, og der plæderes for at FN endelig ikke må betale lokale lønninger højere end gennemsnittet i landet. Forslag der umiddelbart lyder modstridende.

Betragtninger over intentionerne om et ”One UN” fremføres, og det er her tydeligt, at Finn har arbejdet mange år for UNDP, som anses for at skulle være udviklingsorganisationen par excellence.

Personligt kan jeg i den grad genkende billedet af f.eks. 10 FN-organisationers tilstedeværelse i et land – hver af dem med så små budgetter, at det virker helt forrykt, at de alle har behov for landekontorer og –direktører.

Jeg kunne godt tænke mig et mere radikalt forslag, nemlig at man nedlægger alle FN’s programmer og særorganisationer og skaber to nye: en udviklingsorganisation og en humanitær organisation, der kan tage sig af katastrofesituationer.

Finn fremhæver den hyppigt brugte – og banale – kendsgerning, at ”FN er ikke mere end medlemslandene gør den til”, og det kan ingen være uenig i; men man kan godt alligevel foreslå realiserbare reformer af selve FN-systemets bureaukratiske blindgyder.

For bogens kapitler om Østtimor og – ikke mindst – det debatterende kapitel om FN’s fejl og potentialer anbefales bogen til alle, der ønsker viden og diskussionsindlæg om vores fælles globale organisation, FN.

¹ Premierminister i Namibia 2005-12 – har desuden været minister for undervisning, kultur og forsvar.